සමාජ පන්තිය විසින් ශ්‍රී ලාංකේය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි සිදු කරන බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

බී. එම්. සී මධුසංඛ බණ්ඩාර[1]

අධ්‍යාපනය යනු වියුක්ත සංකල්පයක් වන අතර එය පුද්ගලයා සතු දැනුම කුසලතා සහ ආකල්ප වර්ධනය කිරීමේ මූලික ක්‍රියාවලියක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. අතීත මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් සහ ජන සමාජය විසින් උකහා ගත් දැනුම සහ අත්දැකීම් දෙවන පරම්පරාව වෙත පවරා දීම අධ්‍යාපනය තුළින් මූලික වසයෙන් සිදු කෙරෙන අතර ග්‍රීක ජාතික සොක්‍රටීස් සඳහන් කළේ අධ්‍යාපනය යනු දැනුම ඒකරාශී කරන ක්‍රියාවලියක් ලෙසට ය. අධ්‍යාපනයේ මුඛ්‍ය පරමාර්ථය වනුයේ සමාජ සංවර්ධනය මෙන් ම පුද්ගල සුභසිද්ධිය උදෙසා මූලික වසයෙන් මිනිසා පුහුණු කරවීම වේ. මේ අනුව මිනිස් සමාජය සමඟ අධ්‍යාපන පද්ධතිය මැනවින් බද්ධ වී තිබෙන බවක් හඳුනාගත හැකි ය. සමාජ පන්තියක් යනු සමාන තත්ත්වයන් සහිත පුද්ගලයන් කාණ්ඩගත වීමක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. එම සමාජ කණ්ඩායම් හෙවත් සමාජ ස්තරවල අනුක්‍රමික පිළිවෙළ අනුව ඔවුන්ගේ ආර්ථික ශක්තිය පැවතිය හැකි ය. සමාජය තුළ පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වය මුල් කොටගෙන නිර්මාණය වන ධනපති සහ නිර්ධන වසයෙන් සමාජය තුළ පන්ති ක්‍රමයක් හඳුනාගත හැකි අතර එවන් සමාජයක් තුළ සම අධ්‍යාපන අවස්ථා ලබා ගැනීම යම් ගැටලුකාරී තත්ත්වයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලාංකේය අධ්‍යාපන පද්ධතිය කෙරෙහි සමාජ පන්තිය විසින් සිදු කෙරෙන බලපෑම කවරාකාර ද යන්න පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන ගැටලුව වූ අතර අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ව හඳුනා ගැනීමත්, සමාජ පන්තිය යන්න පිළිබඳ ව හඳුනා ගැනීම සහ සමාජ පන්තිය ශ්‍රී ලාංකේය අධ්‍යාපන සංස්ථාව කෙරෙහි බලපාන ආකාරය හඳුනා ගැනීම ආදිය මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීමේ මූලික අරමුණු විය. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වසයෙන් ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීමේ පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ද්විතීයක මූලාශ්‍රයන් අධ්‍යයනය කරමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. ද්විතීයක මූලාශ්‍රය යටතේ පොත් පත්, පුවත්පත්, සඟරා සහ පුස්තකාල පරිහරණය කරමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. සමාජ පන්තිය සෑම සමාජයක ම දක්නට ලැබෙන සෑම පුද්ගලයෙකු ම සාමාජිකත්වය දරන විවිධ කරුණු අනුව සංයෝජනය වූ ඒකකයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. ඒ අනුව යම් පුද්ගලයෙකු සතු රැකියාව, නිවසේ ස්වාභාවය, සාමාජිකත්වය දරන සමාජය, ආදායම සහ අධ්‍යාපන මට්ටම යන සාධකයන් පුද්ගලයෙකු අයත්වන සමාජ පන්තිය තීරණය කෙරෙන මූලික සාධකයන් ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. එසේ ම පවුල් පරිසරය, ආදායම් මට්ටම සහ සමාජ ආකල්පයන් ද මෙම සමාජ පන්තිය නිර්ණය කෙරෙන මූලික සාධකයන් ලෙස ගත හැකි ය. ශ්‍රී ලාංකේය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ලා සමාජ පන්තිය විසින් සිදු කෙරෙන බලපෑම පිළිබඳ සාධක රැසක් පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල තුළින් අනාවරණය විය. සමාජය තුළ ඉහළ පන්තිය නියෝජනය කරන දෙමාපියන් දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන සාධනය කෙරෙහි වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන අතර පහළ පන්තික දරුවන් කෙරෙහි අවම සැලකිල්ලක් දක්වන නිසා අධ්‍යාපන සාධනයෙහි විවිධ විෂමතාවන් දැකගත හැකි ය. මධ්‍යම පන්තික දෙමාපියන් සමාජ සචලතාව නැති කිරීමේ උපක්‍රමයක් ලෙස අධ්‍යාපනය සලකන අතර පහළ පන්තික සමාජවල දෙමාපියෝ එවැනි දේ නො සලකති. එසේ ම ශ්‍රී ලාංකේය දරුවන්ගේ උසස් අධ්‍යාපන මට්ටම් කෙරෙහි ද සමාජ පන්තිය බලපෑම් කර තිබෙන බවත් විශ්වවිද්‍යාලය ප්‍රවේශවන්නන් වැඩි පිරිසක් මධ්‍යම පාංතික දරුවන් බව ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනඥයින් විසින් සිදු කළ පර්යේෂණ තුළින් අනාවරණය විය. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණය තුළ දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී අවසන් වසයෙන් නිගමනය කළ හැක්කේ ශ්‍රී ලාංකේය අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි සමාජ පන්තිය විසින් ප්‍රබල බලපෑමක් සිදු කරන බව ය.

ප්‍රමුඛ පද: අධ්‍යාපනය, අධ්‍යාපන මට්ටම, ආර්ථික ශක්තිය, පරම්පරාව, සමාජ පන්තිය, රැකියාව

---

[1] මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයනාංශය, සමාජීයවිද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය. madusankabandaranayaka42@gmail.com